

KORRALDUS

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lõike 1 punkti 4, haldusmenetluse seaduse § 53 lõike 2 punkti 3, § 61 lõike 1 ning tuginedes Osaühing Eesti Killustik 02.10.2024 taotlusele nr T-KL/1016214-4, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1 Anda ettevõttele Osaühing Eesti Killustik (registrikood: 10126848) keskkonnaluba nr KL-518786 tähtajaliselt kuni 27.05.2027 aadressil Võru maakond, Võru vald, Juba küla, kinnistutel Võru metskond 123 (tunnus 91804:001:0167) ja Võru metskond 124 (tunnus 91804:001:0168).

1.2. Määrata keskkonnaloale nr KL-518786 kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse punktis 3.2. "Kõrvaltingimuste seadmine" toodust.

1.3. Korraldus jõustub selle teatavaks tegemisest ettevõttele Osaühing Eesti Killustik.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

Osaühing Eesti Killustik (registrikood: 10126848, aadress: Rõstla paekivikarjäär, Rõstla küla, Põltsamaa vald, Jõgeva maakond, Eesti) on esitanud 10.02.2023 Keskkonnaametile Pugastu II liivakarjääri keskkonnaloa taotluse nr T-KL/1016214 ja parandatud taotluse 02.10.2024 nr T-KL/1016214-4 keskkonnaloa (edaspidi ka *kaevandamisloa*) saamiseks. Esmataotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 10.02.2023 numbriga DM-123710-1, nõuetekohane taotlus 02.10.2024 numbriga DM-123710-23.

Ettevõtte taotleb keskkonnaluba Pugastu II liivakarjääri mäeeraldisele veepealse ehitus- ja täiteliiva aktiivse tarbevaru (plokid 4 ja 5 aT) kaevandamiseks.

Taotletav Pugastu II liivakarjäär asub Võru maakonnas Võru vallas Juba külas, jäädes riigiomandisse kuuluvatele Võru metskond 123 (tunnus 91804:001:0167) ja Võru metskond 124 (tunnus 91804:001:0168) kinnistutele, jäädes laiendatud Nursipalu harjutusvälja koosseisu. Riigivara valitseja on Kaitseministeerium ning volitatud asutuseks Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus (*RKIK*). Taotletava mäeeraldise teenindusmaa pindala on 18,42 ha, sh mäeeraldise pindala 15,91 ha. Mäeeraldis on valdavalt kaetud männimetsaga, kirdeosa ja äärmine lääneserv on kohati kaetud kase- ja kuusenoorendikuga ning võsaga. Taotletav mäeeraldis külgneb põhjast

Kohandu (tunnus 91804:001:0110) kinnistuga, ida- ja lõunasuunas jätkuvad Võru metskond 123 ja 124 kinnistud. Taotletav mäeeraldis piirneb läänest vahetult Pugastu (tunnus 91804:001:0285) kinnistuga, kus paikneb Võru Betoon OÜ-le kuuluv Pugastu I liivakarjäär (keskkonnaluba nr L.MK/319413).

Osaühing Eesti Killustik soovib uue mäeeraldise kasutuselevõtuga säilitada ja laiendada oma senist tegevust kaevandamise valdkonnas ning varustada Nursipalu harjutusvälja kavandatavat laiendust selleks vajaliku materjaliga. Taotletava mäeeraldise piires esinevad vaid veepealse ehitus- ja täiteliiva aktiivse tarbevaru plokid (plokid 4 ja 5 aT). Taotletava ehitusliiva (plokk 4 aT) aktiivne tarbevaru 30.09.2022 seisuga mäeeraldisel on 725,4 tuh m³ ning täiteliiva varu (plokk 5 aT) on 180,9 tuh m³. Kaevandatav varu ehitusliival on 699 tuh m³ ja täiteliival 174,30 tuh m³. Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks on 294 tuh m³. Taotletavas Pugastu II liivakarjääris kaevandatav ehitus- ja täiteliiv sobivad kasutamiseks nii üld- kui teedehituses.

Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonjahuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 1000 eurot on tasutud 09.02.2023 riigilõivuseaduse § 136² lg 1 p 4 ja lg 2 kohaselt (redaktsioon jõustus 01.02.2023).

Keskkonnaloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötleja (Maa-ameti 09.10.2024 kiri nr 9-3/23/3774-6).

Pugastu II liivakarjäär asub Pugastu liivamaardlas, maastikuliselt asub taotletav liivakarjäär liustikujoetekkelisel mõhnastikul. Pugastu liivamaardla liivad on alluviaalse päritoluga, olles ladestunud orgudes hilisjäähägsete liustiku sulamisvete setetena. Taotletav Pugastu II liivakarjäär asub kirde-edelasuunalisel seljandikul, maapinna reljeef taotletaval alal on tõusuga kirde suunas ja keskosas ning langusega edela- ja lõunasuunas. Maapinna abs kõrgused jäävad Pugastu II liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaal ca 91,3 – 99,7 m vahemikku.

Taotletava Pugastu II mäeeraldis piirneb läänest Võru Betoon OÜ Pugastu I liivakarjääriga (kehtivusaeg 28.05.2012 - 27.05.2027). Pugastu I liivakarjääri mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 10,30 ha ning karjäär asub ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokil 1 aT.

Lähim majapidamine asub Pugastu katastriüksusel (tunnus 69801:001:1258) ning jääb ca 673 m kaugusele. Järgmised elamud on 772 m kaugusel Kakuveski kinnistul (tunnus 69701:002:1001) ning 927 m kaugusel Väikelaane kinnistul (tunnus 69701:002:0081). Muud elamud asuvad kaugemal kui 1,4 km.

Logistiliselt paikneb taotletav Pugastu II liivakarjäär Võru linnast ca 10 km kaugusel edelas ning Rõuge alevikust ca 10 km kaugusel põhjas. Mäeeraldisest ligikaudu 1,2 km kaugusel lõunas kulgeb 67 Võru-Mõniste-Valga tugimaantee, kuhu toimub ka taotletavalt alalt materjali väljavedu.

Taotletavast mäeeraldisest ligikaudu 550 m kaugusel edelas voolab Rõuge jõgi (tunnus VEE1004100), mille kaldapiiranguvööd (tunnus 7207951) jääb mäeeraldise teenindusmaa piirist ca 450 m kaugusele.

Eeldatavasti asuvad lähimad salvkaevud lähimate majapidamiste juures Pugestu katastriüksusel (tunnus 69801:001:1258), Kakuveski katastriüksusel (tunnus 69701:002:1001) ning Väikelaane katastriüksusel (tunnus 69701:002:0081). Lähim puurkaev PK_57332 jääb taotletavast mäeeraldisest 2,3 km kaugusele kagusse.

Lähim arheoloogiamälestis jääb 1,6 km kaugusele, selleks on „Kivikalme“ (kood 13635). Lähim kultuurpärandi objekt on Maa- ja Ruumiameti kaardirakenduse alusel mäeeraldisest ca 70 m põhjapool asuvad kaevikud ning nende lähedusse jäävad tõrvaahjud ning metsatee.

Taotletaval mäeeraldisel esinevad looduskaitsetised objektid looduskaitseaduse (LKS) § 4 tähenduses.

Palu-karukella kasvukoht KLO9351809 jääb täies ulatuses taotletava Pugastu II liivakarjääri alale. EELISE andmete kohaselt on taotletaval mäeeraldisel vaadeldud 07.09.2024 kahte palu-karukella taime. II kaitsekategooria kaitstavate taimede hävitamine on looduskaitseaduse kohaselt keelatud (LKS § 55 lg 8), mistõttu nõuab Keskkonnaamet loa omajalt palu-karukella taimede ümberasustamist kasvukohast KLO9351809 vastavalt Vabariigi Valitsuse 15.07.2004 määruse nr 248 „Kaitsealuse liigi isendi ümberasustamise kord“ nõuetele.

Taotletavale Pugastu II liivakarjääri mäeeraldisele jääb ka kaks kuklasepesa (KLO9201981) ning III kategooria kaitsealuse liigi roomav öövilge kasvukoht KLO9352928.

Taotletavast mäeeraldisest 10 km raadiuses asub kolm must-toonekure elupaika, liigile sobivad toitumisalad asuvad mäeeraldisest ca 450-500 m kaugusel. Teadaolevalt asuvad 1,5 km ja 1,9 km kaugusel kalakotka pesad. Metsise elupaik KLO9102045 asub taotletavast mäeeraldisest 870 m kaugusel.

2.2. Keskkonnaloa taotluse ja otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas esmase taotluse 18.09.2024 keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu koheselt pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Võru Vallavalitsusele (edaspidi kohalik omavalitsus; KeÜS § 43 lg 1 ja 2).

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaloa taotlus on 26.04.2023 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 10.04.2023 kirjaga nr DM-123710-6 keskkonnaloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid. Taotluse menetlusse võtmise teade ning taotlus edastati 29.03.2023 kirjaga nr DM-123710-5 Võru Vallavalitsusele.

Keskkonnaloa taotluse avalikustamise käigus laekusid Keskkonnaametile vastuväited, mida on analüüsitud Pugastu II liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele koostatud keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuses (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 21.01.2026 nr DM-123710-34) ja siinkohal ei korrata.

MaaPS § 49 lõike 4 kohaselt saadab kaevandamisloa andja kaevandamisloa taotluse arvamuse saamiseks Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusele kui mäeeraldis või selle teenindusala asub riigikaitse ehitise maa-alal või selle piiranguvööndis.

Keskkonnaamet küsis MaaPS § 49 lõike 4 alusel Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse arvamust Võru vallas Juba külas Võru metskond 123 (katastriüksus 91804:001:0167) ja Võru metskond 124 (katastriüksus 91804:001:0168) kinnisasjadel Pugastu II liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa taotluse kohta (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 10.05.2023 kiri nr DM-123710-10).

Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus saatis Keskkonnaametile arvamuse, mille kohaselt uue karjääri avamine Nursipalu harjutusvälja kavandataval laienduse maa-alal ei ole kooskõlas harjutusvälja laiendamise eesmärgi ja riigi huviga ning palus taotluse menetlemisel nimetatud riigi huviga arvestada (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 09.06.2023 kiri nr DM-123710-13). MaaPS § 55 lõike 1 punkti 1 kohaselt kaevandamisloa andmisest keeldutakse juhul, kui mäeeraldis või selle teenindusmaa asub riigikaitse ehitise maa-alal või selle piiranguvööndis ja kaevandamine võib ohustada riigikaitse ehitist või riigikaitsele ehitisele määratud või kavandatud ülesannete täitmist või riigikaitse ehitise töövõimet.

Keskkonnaamet edastas Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse arvamuse Osäühingule Eesti Killustik ning palus arvamust keskkonnaloa taotluse menetlusega jätkamise osas (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 16.06.2023 kiri nr DM-123710-14). Osäühing Eesti Killustik saatis Keskkonnaametile oma arvamuse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 05.07.2023 kiri nr DM-123710-15). Osäühingu Eesti Killustik esitas seisukoha, mille kohaselt Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus mitte ei välistanud taotletavat tegevust, vaid juhtis tähelepanu tänasele varajasele planeeringu faasile ja teadmatusele vajaminevate materjalide koguste osas ning palus arvestada riigikaitse vajadustega ehk kaevandamise asukoht, periood ja muud tingimused ei tohi osutada piiravaks teguriks riigikaitse väljaõppe korraldamisel.

Keskkonnaamet edastas Osäühingu Eesti Killustik arvamuse Riigi Kaitseinvesteeringute keskusele arvamuse avaldamiseks (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 26.07.2023 kiri nr DM-123710-16). Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus edastas 27.08.2023 kirjaga 4-4/23/3660-2 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 05.09.2023 kiri nr DM-123710-17) oma seisukoha. Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus on märkinud, et juhul

kui Osaühing Eesti Killustik muudab Pugastu II liivakarjääri keskkonnaloa taotletava kehtivusaja samaks nagu Pugastu I liivakarjääri keskkonnaloal (keskkonnaluba L.MK/319413, loa omanik Võru Betoon OÜ, kehtiv kuni 27.05.2027) ja Pugastu II liivakarjäär avatakse ainult Nursipalu harjutusvälja laiendamiseks vajaliku taristu rajamiseks, on Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus valmis täiendavalt kaaluma, kas selliste tingimustega loa andmisega saab nõustuda. Seega kui taotlust on vastavalt Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse märkustele korrigeeritud, annab Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus uue arvamuse.

Keskkonnaamet edastas Osaühingule Eesti Killustik Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse seisukoha 07.05.2024 kirjaga nr DM-123710-18.

Osaühing Eesti Killustik esitas Keskkonnaametile 01.07.2024 parandatud taotluse nr T-KL/1016214-3 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 01.07.2024 numbriga DM-123710-19).

Pugastu II liivakarjääri keskkonnaloa taotlust muudeti vastavalt Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse tingimustele (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 05.09.2023 kiri nr DM-123710-17). Keskkonnaameti hinnangul on asjaolud oluliselt muutunud, mistõttu pidas Keskkonnaamet vajalikuks küsida kohaliku omavalitsuse üksuselt keskkonnaloa taotluse kohta uut arvamust. Keskkonnaamet edastas 09.10.2024 kirjaga nr DM-123710-25 Võru Vallavalitsusele muudetud taotluse seisukoha võtuks.

Keskkonnaamet küsis 26.11.2024 kirjaga nr DM-123710-26 Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuselt arvamust Osaühingu Eesti Killustik 02.10.2024 esitatud parandatud taotlusele nr T-KL/1016214-4.

Võru Vallavolikogu 20.11.2024 otsusega nr 179 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 02.12.2024 kiri nr DM-123710-28) otsustas mitte nõustuda Osaühingu Eesti Killustik (registrikood 10126848) Pugastu II liivakarjääri keskkonnaloa taotlusega, kuna ei ole korraldatud avalikku arutelu (vt p 3.2.1).

Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus edastas dokumendiga 20.12.2024 nr 4-4/24/5364-2 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 23.12.2024 kiri nr DM-123710-30) Keskkonnaametile arvamuse, milles nõustus tingimuslikult parandatud keskkonnaloa taotlusega nr T-KL/1016214-4.

Keskkonnaamet küsis Osaühingu Eesti Killustik arvamust menetlusega jätkamise osas 11.12.2024 kirjaga nr DM-123710-29 ja 28.01.2025 kirjaga nr DM-123710-31 ning pikendas taotluse menetlustähtaega kuni 29.08.2025.

Osaühing Eesti Killustik (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS teatena 25.02.2025) palus täpsustada vallavolikogu mittenõustumise sisu ning uuris, mis avalik arutelu pidi toimuma ja kes seda korraldama pidi. Ettevõtte lisas, et kui neid on avalikule arutelule kutsutud, siis seda kutset ettevõtte kätte saanud ei ole.

Keskkonnaamet märkis 29.08.2025 kirjas nr DM-123710-32 eelnevale praktikale toetudes, et KeÜS § 47 lg 4 kohaselt avaldab vallavalitsus teate keskkonnaloa taotluse saamise kohta oma

veebilehel või valla ajalehes. Suurema kohaliku huvi korral korraldab kohaliku omavalitsus üksus (KOV) ka avaliku arutelu, et selgitada välja kohaliku kogukonna seisukoht. Siiani on Võru Vallavalitsus sarnaselt ka toiminud. Ka kohtupraktikas on leitud, et kõigepealt tuleb KOV-i arvamuse korrektne menetlus korraldada vallas endas, ära kuulata asjast huvitatud osapooled ning langetada kaalutletud ja põhjendatud otsus (TlnRnKo 24.07.2023 nr 3-22-2131, p 15). Käesoleval juhul pole aga Võru Vallavalitsus avalikku arutelu korraldanud.

Keskkonnaamet jäi 29.08.2025 kirjas nr DM-123710-32 seisukohale, et KOV-i keeldumine põhjendusega, et avalikku arutelu ei ole korraldatud, ei piira Keskkonnaameti õigust menetlusega jätkata. Riigikohus on leidnud, et Keskkonnaametil on võimalik korraldada keskkonnamõju hindamine (KMH) pärast kohaliku omavalitsuse poolt kaevandamisloa kooskõlastamata jätmist. KMH käigus uute asjaolude ilmnemisel on kohalikul omavalitsusel võimalik oma seisukohta kooskõlastuse küsimuses muuta (RKHKo 14.02.2024 nr 3-21-101, p 30). Keskkonnaamet kavandab avaliku arutelu loa andmise eelnõu koostamise etapis vastavalt keskkonnavalda andmise avatud menetluse reeglitele.

Keskkonnaamet pikendas 29.08.2025 kirjaga nr DM-123710-32 KMH algatamise või algatamata jätmise otsuse tegemise tähtaega kuni 30.11.2025 ja kaevandamisloa andmise menetlustähtaega kuni 30.12.2025. Arvestades asjaolu, et taotluse menetluse avaliku arutelu korraldamise osas on olnud segadus.

Keskkonnaamet edastas 10.12.2025 kirjaga nr DM-123710-33 taotlejale ja Võru Vallavalitsusele Pugastu II liivakarjääri keskkonnavalda taotlusele koostatud keskkonnamõju eelhindangu ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõu ettepanekute ja vastuväidete esitamiseks ning pikendas menetlustähtaega kuni 24.04.2026.

Keskkonnaamet jättis 21.01.2026 kirjaga nr DM-123710-34 „Pugastu II liivakarjääri keskkonnavalda taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ algatamata KMH Pugastu II liivakarjääri keskkonnavalda taotlusele.

Kuni loa andmise või sellest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus *ettepanekuid/vastuväiteid laekus/ei laekunud*.

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnavalda taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnavalda muutmise taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

KeÜS § 47 lõike 2, haldusmenetluse seaduse (*HMS*) § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet xx.02.2026 haldusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul. Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid xx.02.2026 kirjaga nr xx.

Eelnõu avalikustamise käigus *ettepanekuid/vastuväiteid laekus/ei laekunud*.

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis ettevõttelt Osaühing Eesti Killustik xx.02.2026 kirjaga nr xx arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest, hiljemalt kuupäevaks xx.03.2026.

Osaühing Eesti Killustik xxx.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

KeHJS § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (*KMH määrus*).

KMH määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet on andnud eelhindangu (KOTKAS 10.12.2025 kirjaga nr DM-123710-33), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- kavandatav tegevuskoht ei asu kaitstaval loodusobjektidel ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega ei mõjutata ebasoodsalt kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
- eelhindamise tulemusena selgus, et leevendusmeetmete kasutamisel eeldatavalt ei ületata kaevandamisel piirmäärasid müra ja õhusaaste osas;
- eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta väljakujunenud põhjaveerežiimi, kuna kaevandamine toimub olemasolevat veerežiimi muutmata ja reostuse teket tuleb hoolega vältida;

- mäeeraldisel maastik kaevandamistööde käigus hävib, kuid see on kvalitatiivselt hiljem osaliselt taastatav maa-ala korrastamisega.

Keskkonnaamet jättis 21.01.2026 kirjaga nr DM-123710-34 „Pugastu II liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine“ algatamata KMH Pugastu II liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele. Kavandatavale tegevusele määrati keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks (vt p 3.2.2).

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnaloa andmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga - sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

Keskkonnaluba antakse tähtajaliselt, kuna kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15-ks aastaks (MaaPS § 60 lg 1 ja 2).

3.1.1. Maavara kaevandamine

Ettevõttel on luba (seaduses ka kui *kaevandamisluba*) vaja maapõuest kaevandamiseks (MaaPS § 42 lg 1). MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Pugastu II liivakarjääri keskkonnaloa taotluse 29.03.2023 kirjaga nr DM-123710-5 Võru Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks tähtajaga 29.05.2023.

Võru Vallavolikogu 16.05.2023 korraldusega nr 312 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis 29.05.2023 nr DM-123710-12) anti tingimuslik nõusolek Pugastu II liivakarjääri keskkonnaloa andmiseks.

Kuna taotlusega seotud asjaolud muutusid, küsis Keskkonnaamet 09.10.2024 kirjaga nr DM-123710-25 Võru Vallavalitsuselt uuesti seisukohta. Võru Vallavolikogu otsustas 20.11.2024

otsusega nr 179 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 02.12.2024 nr DM-123710-28) mitte nõustuda Pugastu II liivakarjääri keskkonnaloa taotlusega, kuna ei ole korraldatud avalikku arutelu ning arvamuse küsimise ajal ei ole Keskkonnaamet kaevandamisloa menetluses andnud eelhinnangut keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kohta. Seega ei ole Võru vallale teada, milline on Keskkonnaameti seisukoht kaevandamise keskkonnamõju kohta (vt p 3.2.1).

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjätmete kohta. Pugastu II liivakarjääri keskkonnaloa taotluse seletuskirja kohaselt kaevandamisjätmeid ei teki, kaevandamisega rikutud maa korrastatakse metsamaaks. Korrastamiseks mittevajalik katend võõrandatakse. Kaevandamise ajal on katendivallid efektiivsed müra- ja tolmutõkked. Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jätmete eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjätmeid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jättekava esitada ning taotleda keskkonnaloale juurde jätmete eriosa.

KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Keskkonnaloa taotluse seletuskirja kohaselt soovib Osaühing Eesti Killustik taotleda keskkonnaluba Pugastu II liivakarjääri mäeeraldisele veepealse ehitus- ja täiteliiva aktiivse tarbevaru (plokid 4 ja 5 aT) kaevandamiseks. Taotletav mäeeraldis asub Võru maakonnas Võru vallas, jäädes Nursipalu harjutusvälja piiranguvööndisse. Ettevõtte soovib uue mäeeraldise kasutuselevõtuga säilitada ja laiendada oma senist tegevust kaevandamise valdkonnas ning varustada planeeritavat Nursipalu harjutusvälja kavandatavat laiendust selleks vajaliku materjaliga. Kaevandatud ala korrastatakse metsamaaks.

Vastavalt strateegilises dokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ toodud eesmärkidele ja põhimõtetele tuleb maardlate kasutusse võtmisel eelistada juba avatud maardlate maksimaalset võimalikku kasutamist, mille kohta on piisavalt vajalikku informatsiooni nii keskkonnatingimuste kui ka kaevandamise tehnoloogiliste võimaluste kohta. Kaevandamise jätkamine juba avatud ja kaevandamisega rikutud maa-alal on keskkonnasäästlikum kui täiesti uute alade kasutusele võtmine. Taotletav Pugastu II liivakarjäär asub kasutuses olevas Pugastu liivamaardlas ning külgneb läänest vahetult Pugastu (tunnus 91804:001:0285) kinnistuga, kus paikneb ettevõttele Võru Betooni OÜ kuuluv Pugastu I liivakarjäär (keskkonnaluba nr L.MK/319413). Pugastu liivamaardla on kasutusel olev liivamaardla, mille maavaravarude, keskkonnatingimuste kui ka kaevandamise tehnoloogiliste võimaluste kohta on piisavalt informatsiooni.

Seega on keskkonnaloa andmine Pugastu II liivakarjääris kooskõlas olemasoleva maardla maksimaalse võimaliku kasutamise eesmärgiga, tagades maavarade registris arvel oleva maavaravaru võimalikult täieliku väljamise minimaalsete kadude ja jääkidega.

3.1.2. Loa andmisest keeldumise aluste väljaselgitamine

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus.

Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb hetkel kehtiva MaaPS §-s 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

MaaPS § 49 lõige 4 sätestab, et kui mäeeraldis või selle teenindusala asub riigikaitse ehitise maa-alal või selle piiranguvööndis, saadab kaevandamisloa andja kaevandamisloa taotluse arvamuse saamiseks Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult 30 päeva jooksul taotluse saamisest arvates.

Keskkonnaamet küsis 10.05.2023 kirjaga nr DM-123710-10 Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse arvamust Võru vallas Juba külas Võru metskond 123 (katastriüksus 91804:001:0167) ja Võru metskond 124 (katastriüksus 91804:001:0168) kinnisasjadel Pugastu II liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnanaloa taotluse kohta (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 10.05.2023 kiri nr DM-123710-10).

Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus edastas dokumendiga 20.12.2024 nr 4-4/24/5364-2 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 23.12.2024 kiri nr DM-123710-30) Keskkonnaametile arvamuse, milles nõustus tingimuslikult parandatud keskkonnanaloa taotlusega nr T-KL/1016214-4 (vt p 2.2).

MaaPS § 55 lõike 2 punktides 2-9 ja lõike 3 punktides 2-3 toodud asjaolusid Pugastu II liivakarjääri mäeeraldis, selle teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 10 sätestab, et keskkonnanaloa andmisest keeldutakse, kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Taotletav Pugastu II liivakarjäär asub riigimandisse kuuluvatele Võru metskond 123 (tunnus 91804:001:0167) ja Võru metskond 124 (tunnus 91804:001:0168) kinnistutele, jäädes ka laiendatud Nursipalu harjutusvälja koosseisu. Riigivara valitseja on Kaitseministeerium ning volitatud asutuseks Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, kes on nõustunud tingimuslikult keskkonnanaloa andmisega (vt p 2.2). Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga.

MaaPS § 55 lõike 2 punkti 10 kohast keeldumise alust Keskkonnaameti hinnangul käesoleval juhul ei esine.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 11 sätestab, et keskkonnanaloa andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus keskkonnanaloa andmisega. Kohalik omavalitsus on andnud tegevusele seisukoha kaks korda, millest üks tingimuslikult nõustuv ning teine keelduv. Võru Vallavalitsuse 16.05.2023 korraldusega nr 312 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis 29.05.2023 nr DM-123710-12) anti tingimuslik nõusolek Pugastu II liivakarjääri keskkonnanaloa andmiseks. Võru Vallavolikogu otsustas 20.11.2024 otsusega nr 179 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 02.12.2024 nr DM-123710-28) mitte nõustuda Pugastu II liivakarjääri keskkonnanaloa taotlusega, kuna ei ole korraldatud avalikku arutelu (vt p 3.2.1). Keskkonnaamet kavandab korraldada avaliku arutelu loa andmise eelnõu koostamise etapis vastavalt keskkonnanaloa andmise avatud menetluse reeglitele.

Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 11 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 12 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui taotletava keskkonnaloa alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega. Keskkonnaameti 10.12.2025 kirjaga nr DM-123710-33 kinnitatud KMH eelhinnangu järelendus oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 12 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. Osaühing Eesti Killustik ei ole seisuga xx.xx.2026 karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 3 punkti 1 kohast keeldumise alust.

Maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve määramise ja muutmise nõuded on sätestatud maakatastriseaduses. Võru metskond 123 (tunnus 91804:001:0167) ja Võru metskond 124 (tunnus 91804:001:0168) katastriüksuste sihtotstarve on maatulundusmaa 100%.

3.1.3. Kinnistu kasutusõigus

Tegevuskoha kinnistu ei kuulu ettevõttele. Tegemist on riigile kuuluva kinnistuga, riigivara valitsejaks on Kaitseministeerium, riigivara volitatud asutuseks on Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus. Riigile kuuluva kinnistu kasutamiseks sõlmitakse rendileping peale keskkonnaloa saamist.

3.2. Kõrvaltingimuste seadmine

Haldusorgan võib anda haldusakti kõrvaltingimusega, milleks muu hulgas on haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine (HMS § 53 lg 1 p 4). Haldusakti kõrvaltingimuse võib määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3). Keskkonnaluba on haldusaktiks, mille andmise või mitte andmise ning mille kehtivuse otsustab loa andja kaalutusõiguse alusel.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2).

MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse

ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.2.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Kohalik omavalitsus on andnud tegevusele seisukoha kaks korda, millest üks tingimuslikult nõustuv ning teine keelduv. Võru Vallavalitsuse 16.05.2023 korraldusega nr 312 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis 29.05.2023 nr DM-123710-12) anti nõusolek Pugastu II liivakarjääri keskkonnaloa andmiseks järgmistel tingimustel:

- *Karjääri tööaeg on tööpäevade piires ajavahemikul 7.00–18.00. Nädalavahetustel ning riiklikel pühadel on keskkonnaloaga teostatavad tegevused keelatud.*
- *Karjäärisiseseid teid ja väljaveoteid tuleb kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C, niisutada, et tõkestada tolmu levikut.*
- *Kütuse ja õli pinnasesse ja põhjavette sattumise vältimiseks peab masinate ja seadmete tankimine, hooldus ja remont toimuma väljaspool karjääri või selleks spetsiaalselt ettevalmistatud plastil, mis on varustatud õlitõrje vahenditega.*

Samas kuna taotlusega seotud asjaolud muutusid, küsis Keskkonnaamet 09.10.2024 kirjaga nr DM-123710-25 Võru Vallavalitsuselt uuesti seisukohta. Võru Vallavolikogu otsustas 20.11.2024 otsusega nr 179 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 02.12.2024 nr DM-123710-28) mitte nõustuda Pugastu II liivakarjääri keskkonnaloa taotlusega, kuna ei ole korraldatud avalikku arutelu ning arvamuse küsimise ajal ei ole Keskkonnaamet kaevandamisloa menetluses andnud eelhinnangut keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kohta. Seega ei ole Võru vallale teada, milline on Keskkonnaameti seisukoht kaevandamise keskkonnamõju kohta.

Keskkonnaamet on oma 29.08.2025 kirjas nr DM-123710-32 toonud välja, et kavandab korraldada avaliku arutelu loa andmise eelnõu koostamise etapis vastavalt keskkonnaloa andmise avatud menetluse reeglitele (vt p 2.2.).

3.2.2. Eelhinnangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhinnangu ning otsustanud 21.01.2026 kirjaga nr DM-123710-34 Pugastu II liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhinnangus analüüsiti liivakarjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhinnangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Pugastu II liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 200-250 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra- või tolmuhäiring. Kaevandamisel veetaseme alandamist (vee väljapumpamist ega ärajuhtimist) ei toimu. Taotletava mäeeraldise piires esinevad vaid veepealse ehitus- ja täiteliiva aktiivse tarbevaru plokid (plokid 4 ja 5 aT). Võimalik mõju põhja- ja pinnaveele on seotud kaevandamiseks kasutatavate seadmete avariiolekordadega.

Keskkonnahäiringute mõju vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhinnangus järgmised

keskkonnaametmed, millega tuleb loa andmisel arvestada:

- *palu-karukella kasvukoht KLO9351809 jääb täies ulatuses alale. II kaitsekategooria kaitstavate taimede hävitamine on looduskaitseaduse kohaselt keelatud (LKS § 55 lg 8). Seetõttu tuleb kaitsealused taimed kasvukohast KLO9351809 vastavalt Vabariigi Valitsuse 15.07.2004 määruse nr 248 „Kaitsealuse liigi isendi ümberasustamise kord“ nõuetele ümber istutada, et negatiivne mõju välistada;’ **Taotleja on kohustatud pöörduma Keskkonnaameti poole seoses palu-karukellade ümberasustamise planeerimisega;***
- *karjäärialale jäävate kuklaste (Formica sp) pesad tuleb ümberasustada vastavalt Vabariigi Valitsuse 15.07.2004 määruse nr 248 „Kaitsealuse liigi isendi ümberasustamise kord“ nõuetele;*
- *metsise pesitsusaegse (metsisemängu) häirimise vältimiseks on kaevandamistegevus keelatud perioodil **15.03-15.05** ajavahemikus **18.00-9.00**.*

3.2.3 Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Palu-karukell on loodusdirektiivi lisade II ja IV liik, 2019. a üldhinnang ebapiisav. Palu-karukell on PN Eesti ohustatuse hinnangu järgi ohulähedane liik (NT). Palu-karukella kasvukoht KLO9351808 jääb servaga kavandatavale kaevandusalale, kattuvus pigem väike. Taimedest (alamkirje id -53 704 176) ei tohi üle sõita ja/või seal teed laiendada.

Palu-karukella kasvukoht KLO9351809 jääb täies ulatuses taotletava Pugastu II liivakarjääri alale. EELISE andmete kohaselt on taotletaval mäeeraldisel vaadeldud 07.09.2024 kahte palu-karukella taime. II kaitsekategooria kaitstavate taimede hävitamine on looduskaitseaduse kohaselt keelatud (LKS § 55 lg 8), mistõttu nõuab Keskkonnaamet loa omajalt palu-karukella taimede ümberasustamist kasvukohast KLO9351809 vastavalt Vabariigi Valitsuse 15.07.2004 määruse nr 248 „Kaitsealuse liigi isendi ümberasustamise kord“ nõuetele.

Veendumaks, et loa omaja täidab korrektselt palu-karukellade ümberasustamise nõudeid seab Keskkonnaamet keskkonnaloale järgneva asjakohase kõrvaltingimuse:

- *Pugastu II liivakarjääri mäeeraldisel asub II kaitsekategooria kaitstava liigi palu-karukella kasvukoht KLO9351809. Loa omaja on kohustatud palu-karukella taimed vastavalt Vabariigi Valitsuse 15.07.2004 määruse nr 248 „Kaitsealuse liigi isendi ümberasustamise kord“ nõuetele ümber istutama, et negatiivne mõju välistada. **Loa omaja on kohustatud pöörduma Keskkonnaameti poole seoses palu-karukellade ümberasustamise planeerimisega.***

Taotletavast mäeeraldisest 500 m raadiuses kuklasepesadest (2 tk) KLO9201981 on registreeritud mitmeid teisi kuklasepesi. Elupaigas liik ei hävineks nende kahe kuklasepesa hävimisel, kuid arvestades, et kuklased on III kaitsekategooria liik nõuab Keskkonnaamet pesade ümberasustamist vastavalt Vabariigi Valitsuse 15.07.2004 määruse nr 248 „Kaitsealuse liigi isendi ümberasustamise kord“ nõuetele.

Eeltoodust tulenevalt seab Keskkonnaamet loa omajale kohustuse Pugastu II liivakarjääri alale jäävate kuklaste ümberasutamiseks:

- *karjäärialale jäävate kuklaste (Formica sp) pesad tuleb ümberasustada vastavalt Vabariigi Valitsuse 15.07.2004 määruse nr 248 „Kaitsealuse liigi isendi ümberasustamise kord“ nõuetele.*

Taotletavast Pugastu II liivakarjääri mäeeraldisest ca 870 m kaugusel asub metsise elupaik KLO9102045. On teada, et metsise mängupaik on pikalt asustatud, 2024. aastal loendati mängupaigas 3 kukke. See on ka ainuke metsise mängupaik, kuhu pole kavandatud raadamistegevusi seoses planeeritava Nursipalu harjutusvälja laiendamisega. Liiki ohustab enim intensiivne metsaraie, eriti lageraiepõhine metsandus, millega kaasneb elupaikade hävimine ja killustumine, samuti metsakuivendusest tingitud elupaikade teisenemine. Lisaks ohustab liiki metsamaade muul otstarbel kasutusele võtmine (kaevandused, taristu jms), millega kaasneb samuti elupaikade killustumine.

Metsise pesitsusaegse (ennekõike metsisemängu) häiringu vältimiseks seab Keskkonnaamet keskkonnaloale järgneva asjakohase kõrvaltingimuse:

- *metsise pesitsusaegse (metsisemängu) häirimise vältimiseks on kaevandamistegevus keelatud perioodil 15.03-15.05 ajavahemikus 18.00-9.00.*

3.3. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Taotlus

Pugastu II liivakarjääri keskkonnakaitseloa esmataotluse avalikustamisel laekunud ettepanekud ja vastuväiteid on analüüsitud Pugastu II liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele koostatud keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuses (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 21.01.2026 nr DM-123710-34) ja siinkohal ei korrata.

KMH eelhinnang

Keskkonnaamet edastas KeHJS § 11 lõike 2² alusel 10.12.2025 kirjaga nr DM-123710-33 Pugastu II liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhinnangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks ka Võru Vallavalitsusele seisukoha esitamise tähtajaga 10.01.2026.

Keskkonnaameti 10.12.2025 kiri nr DM-123710-33 on registreeritud Võru Vallavalitsuse dokumendiregistris 10.12.2025 viitega 6-3/1262-3.

Võru Vallavalitsus ei esitanud määratud tähtajaks seisukohta ega pikendanud seisukoha esitamise tähtaega.

Loa andmise korralduse ja loa eelnõu

Pugastu II liivakarjääri keskkonnakaitseloa andmise otsuse ja loa eelnõu avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid *laekus/ei laekunud*.

3.4. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima AÕKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid otsekohalduvaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelepea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/keskkonnakaitseloa-omaja-meelespea>.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo